

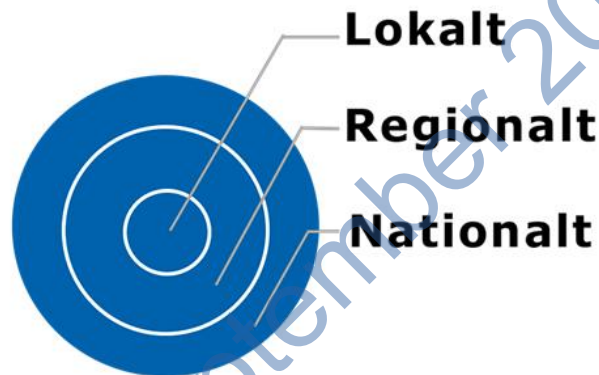
” AT SÆTTE INFEKTIONSHYGIEN I RAMMER – ORGANISATIONSSTUDIER, STYRELSER OG LOVGIVNING”

TEMADAG FOR KOMMUNALE LEDERE OM ORGANISERING AF
INFEKTIONSHYGIENE I KOMMUNALT REGI
22. SEPTEMBER 2021

Asja Kunøe, afdelingslæge
Central Enhed for Infektionshygiejne
Infektionsberedskabet
Statens Serum Institut

Afholdt 22. september 2021

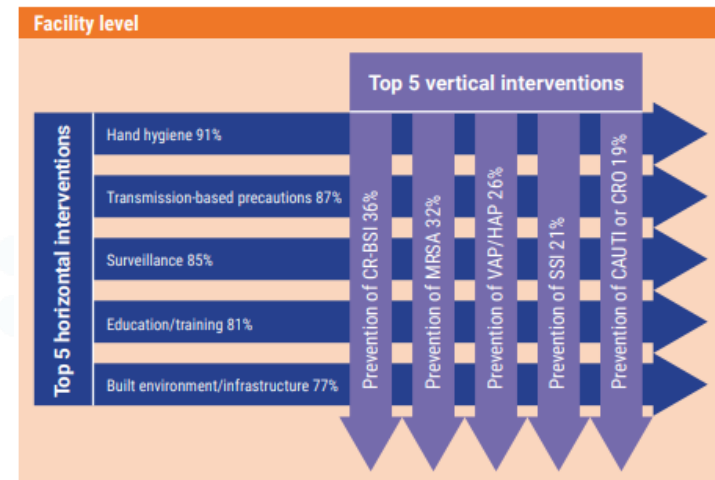
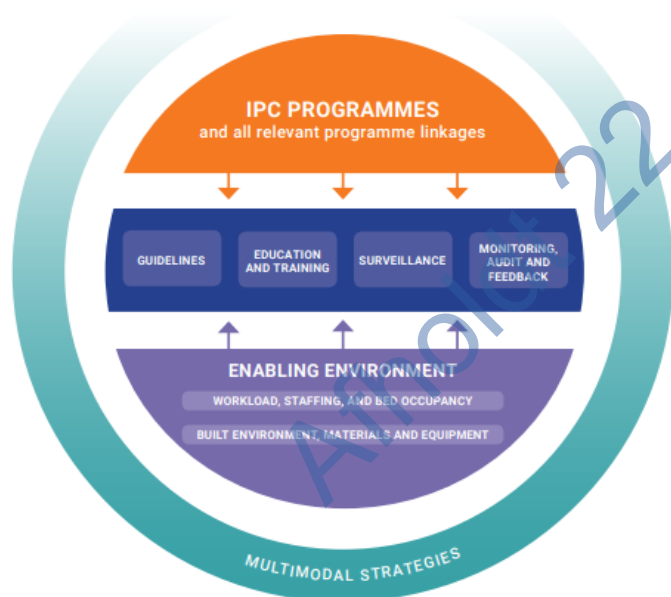
- ❖ At forebygge spredning af infektioner er en opgave der sammen varetages af myndigheder, rådgivende institutioner og ledelsen af den enkelte institution

- ❖ Nationalt fastlægger flere myndigheder krav til hygiejne og er myndighedsudøvende
- ❖ Regionalt er der for hver region en IHE (infektionshygiejnisk enhed)
- ❖ Lokalt er det ledelsen af den enkelte institution der fastlægger kvaliteten af det infektionshygiejniske arbejde ud fra gældende love, vejledninger, RTL osv.
- ❖ Central Enhed for Infektionshygiejne (CEI), SSI rådgiver og vejleder ministerier, styrelser, samt de lokale IHE'er og udgiver NIR

WHO 2019 : MINIMUM REQUIREMENTS FOR INFECTION PREVENTION AND CONTROL PROGRAMMES

- Infektionskontrolprogrammet i DK indeholder: overvågning, uddannelse/undervisning, organisation, retningslinjer og antibiotikapolitik.
- Hygiejnepakken indeholder samme elementer som infektionskontrolprogrammet for hospitaler.
- WHO systematisk litteratur gennemgang for minimum standarder for IPC programmer: 5 horisontale og 5 vertikale interventioner

ABBREVIATIONS

CR-BSI, catheter-related bloodstream infection; **MRSA**, methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*; **VAP/HAP**, ventilator-associated pneumonia/hospital-acquired pneumonia; **SSI**, surgical site infection; **CAUTI**, catheter-associated urinary tract infection; **CRO**, carbapenem-resistant organisms.

Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke om Hygiejne:

- ❖ Formål: At understøtte kommunens hygiejneindsats
- ❖ Hvor: Daginstitutioner, skoler, arbejdspladser, plejesektoren
- ❖ Centrale anbefalinger:
 - Etablering af en hygiejneorganisation (på tværs af forvaltninger – især sundheds-, skole- og dagtilbudsområderne)
 - Indgå samarbejdsaftaler mellem region og kommune om hygiejnerådgivning
 - Udarbejde lokale retningslinjer for hygiejne på kommunens skoler, institutioner, plejecentre, botilbud mv.
 - Etablere adgang til rådgivning ved infektionsudbrud (fra kommunens egen hygiejneorganisation og Styrelsen for Patientsikkerhed)

<https://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/00017800.htm>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/3243099/>

- ❖ SENIC (the Efficacy of Nosocomial Infection Control Project)
- ❖ **Formål:** at undersøge effektiviteten af overvågnings- og kontrolprogrammer i US for sundhedssektorehvervede infektioner.
- ❖ **Design:** Gennemgang af 339,000 patient journaler fra 338 tilfældigt udvalgte US hospitaler
- ❖ **Resultat:** 32% reduktion af HAI på hospitaler ved et godt organiseret IPC-program med fire komponenter:
 1. Overvågning og retningslinjer/auditering
 2. Fultidsansat hygiejnesygeplejerske per 250 senge
 3. En epidemiolog
 4. Forskellige komponenter af forebyggelse afhængig af type af HAI
 5. Feedback til klinikkerne
- ❖ Cost-benefit analyser viser, at det betaler sig

”20 VEJE TIL AT BRUGE MINDRE ANTIBIOTIKA”

❖ Udgivelse 2019 fra Det Nationale Antibiotikaråd:

<https://www.antibiotikaellerej.dk/hent-materialer/20-veje-til-at-bruge-mindre-antibiotika> :

- En samling af konkrete erfaringer med indsatser der bidrager positivt til at mindske antibiotikaresistens
- Sektioner: dagsinstitutioner og småbørnsområdet, ældreplejen, almen praksis og sekundær sektor
- God hygiejne og mindre brug af AB går hånd i hånd
- Se materielt på hjemmesiden

Afholdt 22. september 2021

1.4 Hygiejnetilsyn i skoler og daginstitutioner

Udfordringen

I Rødovre Kommune fører man tilsyn med hygiejnen i alle skoler og daginstitutioner, som Sundhedsstyrelsen anbefaler. Målet er at forbedre hygiejnestandarden og derved nedsætte smittespredning. På den måde vil man begrænse risikoen for, at

børn, pædagoger og forældre bliver smittet af nogle af de infektioner, som ofte fører til antibiotika-behandling. Det kan imidlertid være en udfordring for skoler og daginstitutioner at holde systematisk fokus på hygiejnen og følge op på de punkter, som tilsynene fremhæver.

Indsatsen

Kommunen har derfor valgt at udvide hygiejnetilsynet, således at kontrollen følges op af hjælp til problemløsning og mulighed for sparring med en kommunal styregruppe, der består af ledere fra Rengøring, Teknisk Forvaltning, Daginstitutionsområdet, Skoleområdet og Sundhedsplejen. Styregruppen er nedsat for at vejlede, når der opstår problemer med hygiejnestandarden på en skole eller daginstitution. Det er sundhedsplejen, der gennemfører de årlige hygiejnetilsyn. Disse tilsyn følger et standardiseret skema, der danner grundlag for en kortfattet rapport om det observerede på den enkelte institution, herunder såvel positive forhold

som forhold, der bør ændres. Rapporten sendes til lederen eller den ansvarlige for området på den skole eller daginstitutionen, hvor tilsynet er udført. Hvis der er graverende problemer med rengøring eller indemiljø pga. afskallende maling, dårlig isolering eller lignende, som kan resultere i bakterievækst, kontaktes hygiejne-styregruppen mhp. at aftale en plan for at bringe tingene i orden.

Resultater og erfaringer

Der er meget positive erfaringer med arbejdet. Tilsynet er med til at skærpe opmærksomheden på hygiejne og øge forståelsen af, hvorfor det er vigtigt at overholde gældende guidelines ude på

den enkelte institution. Her er tilsynet med til at fordele ansvaret for rengøring mellem de relevante instanser, og det opleves som positivt, at sundhedsplejen er medafsender på et påbud om fx hovedrengøring af en institution. Erfaringen ved sundhedsplejens opfølgende hygiejnetilsyn er, at de konkrete påbud i rapporten som regel er blevet efterlevet. Der foreligger ingen effektmålinger. Institutionerne har pga. ressourcspørgsmål ikke ønsket at foretage sygefraværsmålinger.

Opmærksomhedspunkter

Rødovre Kommune tager gerne ud til andre kommuner og fortæller om tiltaget.

Hvis du vil vide mere

Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om hygiejne: <https://bit.ly/2TGbLPV>

Kontaktinformation:

Lene Møller, ledende sundhedsplejerske
E-mail: rk@rk.dk

- Tilsyn med hygiejnen i alle skoler og daginstitutioner
- Formål: at forbedre hygiejnen → smittespredningen ↓ AMR ↓
- Tilsynet følges op at sparring med en **hygiejnestyregruppe** der består af ledere fra Rengøring, Teknisk Forvaltning, daginstitutionsområdet, skoleområdet og sundhedsplejen – dvs. **bredt ledelsesforankret i flere fagområder**
- Ved problemer kontaktes hygiejnestyregrupper mhp. at lægge en plan

2.6 Kommunal hygiejnesygeplejerske som brobygger

Udfordringen

Multiresistente bakterier og antibiotikaresistens udgør en stigende udfordring. Det er derfor vigtigt at have fokus på afbrydelse af smitteveje og forebyggelse af smitsomme sygdomme. Det gælder ikke mindst for de medarbejdere i kommunen, der har direkte fysisk kontakt med borgerne, eller hvor arbejdet indirekte har infektionshygiejnisk betydning.

Indsatsen

Der er oprettet en 'hygiejneside' på intranettet med vejledninger, anbefalinger, auditskemaer, tjeklister, pjecer m.m. Der er indrettet en ny sygeplejeklinik, medicin-doseringsrum, skyllerum m.v. Hygiejnegennemgange og audits gennemføres jævnligt.

Disse initiativer har Frederikssund Kommune arbejdet med gennem 4 år, hvor man har haft en hygiejnesygeplejerske ansat til at systematisere, ensrette og kvalitetssikre kommunens infektionshygiejniske arbejde og standarder, så de nationale retningslinjer bliver efterlevet i praksis. Hygiejnesygeplejersken har sat fokus på vidensopbygning i alle faggrupper med undervisning, tilgængelighed af værnemidler samt gode sikre fysiske arbejdsforhold.

Medarbejdere i ældreplejen har fået adgang til rent arbejdstøj hver dag, alle har fået undervisning i korrekt håndhygiejne, og værnemidler er tilgængelige, fx er engangshåndklæder og vådservietter indført. Det er blevet lettere at rengøre og desinficere omgivelser og flegangsartikler. Der er opret-

Resultater og erfaringer

Kommunen har bl.a. reduceret antallet af ældre over 65 år, som indlægges pga. urinvejsinfektion (UVI).

Antallet af UVI på plejecentrene er reduceret med ca. **50%**

Der foregår en kontinuerlig overvågning af borgere med resistente mikroorganismer, så udviklingen kan følges.

Compliance overfor håndhygiejnen er nu næsten **100%**

- ❖ Indsats i ældreplejen: rent arbejdstøj hver dag, undervisning i håndhygiejne, tilgængelige værnemidler, rengøringen lettet, hygiejnehjemmeside, skyllerum, audits mv.
- ❖ Hygiejnesygeplejersken i kommunen systematiserer, ensretter, kvalitetssikrer kommunens infektionshygiejniske arbejde, herunder videnopbygning i alle faggrupper
- ❖ Resultater: UVI 50% ↓ Håndhygiejne 100% ↑
- ❖ Opmærksomhedspunkt: Vigtigt at hygiejnesygeplejersken har **tæt kontakt til både ledelse og medarbejdere OG tæt samarbejde på tværs** i kommunen, fx også med indkøbsafdelingen og byggeafdelingen

- ❖ Formål: at patienter, borgere, personale og pårørende beskyttes mod smitte under ophold og ved arbejde i sundheds- og plejesektoren
- ❖ Ikke ét regelsæt
- ❖ Primære myndigheder med love og regler der stiller krav til hygiejne:
 - Arbejdstilsynet, Beredskabsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Fødevarestyrelsen, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed, Sundhedsstyrelsen
 - <https://hygiejne.ssi.dk/organisering/myndigheder>
- ❖ Central Enhed for Infektionshygiejne (CEI) er rådgivende for disse myndigheder og har ansvaret for at udarbejde de nationale infektionshygiejniske retningslinjer (NIR)
- ❖ <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>

- I SSTs forebyggelsespakke om hygiejne findes en oversigt over lovgivning på hygiejneområdet relevant for kommunerne.
- <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2018/Forebyggelsespakke-Hygiejne>
- **Sundhedsloven:** <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/903>
- *§124 Kommunalbestyrelsen bistår vederlagsfrit skoler, daginstitutioner for børn og unge og den kommunalt formidlede dagpleje med vejledning om almene sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende foranstaltninger.*
- Kapitel 66: SST, STPS og SDS
 - *§212a. STPS rådgiver statslige, regionale og kommunale myndigheder i hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold.*
- Kapitel 67: SSI
 - *§222 SSI er et institut under sundheds- og ældreministeriet hvis formål er at bekæmpe smitsomme sygdomme.....*

- ❖ **Autorisationsloven:** <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/731>
 - Vejledning om MRSA og CPO, SST er bl.a. skrevet i medfør af autorisationsloven: autoriserede sundhedspersoner er forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.....
- ❖ **Epidemiloven:** <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/285>
 - *Formål: at beskytte samfundet og enkeltpersoner mod de sygdomme der er nævnt i §2, ved at udrydde eller forebygge, forhindre, inddæmme og begrænse udbredelsen og indførelsen her i landet.*
 - Vejledning om arbejdsdragt, SST, er skrevet i medfør af BKT af lov om foranstaltninger og andre overførbare sygdomme (Epidemiloven).
- ❖ **Service_loven:** <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/798>
 - Formål bl.a. at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte – kunne fx være rengøring

- Sundhedsstyrelsen <https://www.sst.dk/da/Viden/Hygiejne>

- Statens Serum Instituts Centrale Enhed for Infektionshygiejne
<https://hygiejne.ssi.dk/>

STATENS
SERUM
INSTITUT

Central Enhed for
Infektionshygiejne

- Styrelsen for Patientsikkerhed <https://stps.dk/>

STYRELSEN FOR
PATIENTSIKKERHED

- Disse sundhedsmyndigheder rådgiver Sundheds- og Ældreministeriet <https://sum.dk/>

SUNDHEDS-
OG ÆLDREMINISTERIET

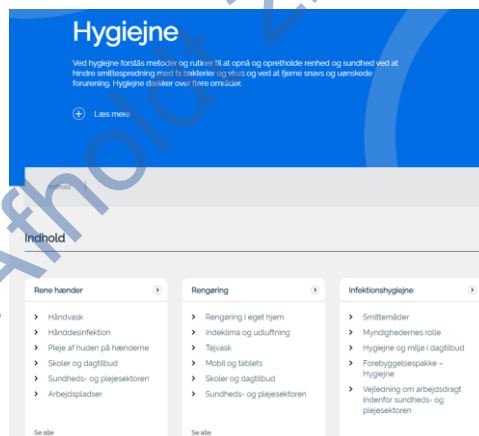
Arnoldt 22. september 2021

❖ Sundhedsstyrelsens rolle på hygiejneområdet:

- Udarbejder overordnede nationale retningslinjer om hygiejne i sundhedsvæsenet ifm. særligt smitsomme sygdomme, fx MRSA, CPO, vejledning om arbejdsdragt, og nu vejledninger om COVID-19
- Rammesættende for organiseringen af hygiejnen i kommunerne: forebyggelsespakken om hygiejne
- Vejledninger om smitsomme sygdomme
- Anbefalinger om hygiejne for dagtilbud
- Rådgiver andre myndigheder om hygiejne ud fra SST's retningslinjer og anbefalinger

- Medlem af Det Nationale Antibiotikaråd
<https://sum.dk/temaer/antibiotikaresistens>
- Udarbejder den nationale epidemiplan der udstikker opgaver og retningslinjer for beredskabet (myndigheder og sundhedsvæsenet)
<https://www.sst.dk/da/Viden/Beredskab>
- Vejledning om hygiejne ved langvarig, midlertidig indkvartering (2015)
- NYERE temaside om hygiejne bl.a. med råd og anbefalinger til borgerne
- <https://www.sst.dk/da/Viden/Hygiejne>
- Nationale kampagner på hygiejneområdet

❖ <https://hygiejne.ssi.dk/>

❖ CEI har siden årsskiftet 2016/2017 været en afsnit i Afdeling for Infektionsepidemiologi og Forebyggelse på SSI

❖ **CEIs rolle:**

- central koordinering af det infektionshygiejniske arbejde i Danmark via rådgivning og vejledning af ministerier, styrelser, samt de lokale IHE'er
- udarbejder og vedligeholder NIR: <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>
- overvåger sundhedssektorerhvervede infektioner som CPO og MRSA
- varetager Rådgivningstjenesten vedr. MRSA i dyr:

<https://antibiotika.ssi.dk/raadgivning-og-kontakt/raadgivning-om-mrsa398>

- varetager infektionshygiejniske undervisning- og formidlingsopgaver
- rådgiver om rationel anvendelse af desinfektionsmidler i sundhedssektoren og vurderer produkter fx desinfektionsmidler

<https://hygiejne.ssi.dk/ydelser-og-vurderinger>

- **Styrelsen for Patientsikkerheds rolle på hygiejneområdet:**
 - Rådgiver den kommunale sundhedstjeneste om hygiejne ifm. udbrud af særlige smitsomme sygdomme i dagtilbud og på plejehjem
 - Den kommunale sundhedstjeneste kan kontakte STPS ved behov for rådgivning om hygiejne i dagtilbud og på skoler
 - Under covid-19 har STPS haft en central rolle i bl.a. smitteopsporingen og STPS bistår kommuner i dette arbejde bl.a. via en "kommuneaftale". Som følge af den nye Epidemilov er det fx også STPS der beslutter om fx en skole skal lukkes pga. covid-19
- <https://stps.dk/>

 Data om smitteopsporing Her finder du tal og fakta om arbejdet med smitteopsporing. Læs mere om COVID-19	 Covid-19-håndtering i kommunerne Information om kommuneaftale, kommunernes bistand til smitteopsporing mm. Læs mere om Covid-19-håndtering i kommunerne	 Besøgsrestriktioner Se listen over aktuelle besøgsrestriktioner og besøgsforbud
--	---	--

Hotline for myndighedspersoner

I vores hotline tilbyder vi rådgivning om coronarelaterede spørgsmål for:

- myndigheder
- ledere på sundheds-, ældre-, og socialområdet.
- ledere på ungdoms- og voksenuddannelser.

Telefon: 70 20 02 66

Se emner, myndigheder og personale på sundheds-, ældre- og socialområdet kan få rådgivning om.

- Arbejdstilsynet <https://at.dk/>
- Beredskabsstyrelsen <https://brs.dk/da/>
- Erhvervsstyrelsen <https://erhvervsstyrelsen.dk/>
- Fødevarestyrelsen <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Sider/forside.aspx>
- Miljøstyrelsen <https://mst.dk/>
- Naturstyrelsen <https://naturstyrelsen.dk/>
- Sikkerhedsstyrelsen <https://www.sik.dk/>
- Styrelsen for Forsyningssikkerhed <https://sfos.dk/>

Afholdt 22. september 2021

- ❖ Anbefalingen om et infektionskontrolprogram og en hygiejneorganisering bygger på SENIC studiet og efterfølgende talrige delstudier, gode erfaringer og læringspunkter beskrevet i rapporter
- ❖ En hygiejneorganisation i kommunen er en af de centrale elementer i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke
- ❖ Et af fem ben i det danske infektionskontrolprogram er: organisering
- ❖ Kommuner med en velfungerende hygiejneorganisation har flotte resultater i form af bedre hygienerutiner hos medarbejderne, færre infektioner hos borgerne, lavere sygefravær hos folkeskoleelever etc.
- ❖ Lovgivning, bekendtgørelser, retningslinjer, velleddninger og rådgivning mv. fra styrelser og andre centrale sundhedsaktører understøtter infektionshygiejnen i Danmark

En organisering af hygiejnen i kommunen gør en forskel

Afholdt 22. september 2021

